

ІСТОРІЯ, ТЕОРІЯ І ПРАКТИКА СУЧАСНОЇ ДЕМОКРАТІЇ

(вибіркова компонента)

Ступінь вищої освіти – другий (магістерський) рівень

Освітньо-наукова програма: «Охорона, відтворення та раціональне використання гідробіоресурсів»

Спеціальність: 207 «Водні біоресурси та аквакультура»

Курс навчання: 1, семестр 2

Кількість кредитів: 2, 60 годин

Мова викладання: українська

Дні, час, місце: вул. Львівська, буд. 15, НЛК №2, за розкладом

Консультації: вул. Львівська, буд. 15, НЛК №2, к. 610,
щотижнево за розкладом

СИЛАБУС

Викладач: кандидат історичних наук, доцент
Бубнов Ігор Васильович

Кафедра: політології

Контактна інформація: i.bubnov@onu.edu.ua

КОМУНІКАЦІЯ

Комунікація зі здобувачами буде здійснюватися через вказаний e-mail та очні зустрічі на консультаціях.

АНОТАЦІЯ КУРСУ

Метою дисципліни є: формування у здобувачів необхідних знань, навичок та цінностей, пов'язаних з ефективною, поінформованою і компетентною демократичною взаємодією громадян у суспільстві, розвиток у них фундаментальних засад демократичної політичної культури і вміння застосовувати політичні знання в своїй професійній і громадській діяльності

Завданням дисципліни є: систематизація і роз'яснення основних понять та проблем теорії і практики демократії, необхідних для осягнення засад аналізу сучасного політичного процесу і розвитку громадянської активності здобувачів.

Пререквізити: «Філософія», «Політологія», для освоєння вказаної дисципліни.

Постреквізити: не має

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач повинен :

знати: основні закономірності змін історичних форм сучасної теорії демократії; філософські засади демократичного врядування; ключові концепції та теорії демократії, їх еволюцію; ключові принципи розвитку та функціонування демократії; механізми демократії, їх роль та особливості ефективного функціонування; принципи формування громадянського суспільства, чинники що сприяють його розвитку та виклики пов'язані з його утвердженням; особливості формування активного громадянина, як одного з ключових суб'єктів демократичного врядування; виклики і загрози демократії в сучасному світі.

вміти: визначати теоретичні, духовні та прикладні аспекти демократичного світогляду; критично аналізувати інформацію, розглядати питання з різних позицій та приймати обґрунтовані рішення; працювати спільно з іншими задля досягнення мети, ефективно взаємодіяти з людьми різних поглядів та переконань; ідентифікувати існуючі проблеми демократичного правління та формувати власну позицію щодо їх вирішення; застосовувати

інструменти громадської участі для вирішення суспільних проблем; здійснювати ефективну комунікацію з органами влади, громадськими організаціями та мас-медіа.

володіти: навичками чіткого оперування понятійно-категоріальним апаратом, методикою застосовувати політичних знань у професійній і громадській діяльності.

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Курс буде викладений у формі лекцій (16 год.) та практичних занять (14 год.), організації самостійної роботи здобувачів (30 год.).

Зміст навчальної дисципліни

Тема	Зміст	Форми робіт
Тема 1. Вступ до курсу. Поняття та виміри демократії.	Етимологічні визначення демократії. Нормативний і емпіричний підходи. Відмінні характеристики демократії. Типологія демократії.	Обговорення, тестування, презентації
Тема 2. Історичний розвиток демократії.	Первісна демократія. Витоки демократії в Античному світі. Розвиток демократичних ідей у період Середньовіччя.	Обговорення, тестування, презентації
Тема 3. Основні сучасні концепції та моделі демократії.	Демократія класичного лібералізму. Колективістські концепції демократії. Теоретичні моделі плюралістичної демократії. Роль мас в сучасних демократіях.	Обговорення, завдання
Тема 4. Умови і шляхи переходу до демократії.	Ціннісні і раціонально-утилітарні обґрунтування необхідності демократії. Характеристика основних передумов демократизації. Загальні моделі і закономірності демократизації	Обговорення, завдання, тестування,
Тема 5. Інститути демократії: структури та функції.	Парламент, уряд, судова система як опори демократії. Вибірчі системи та їх вплив на демократію. Роль конституції та права у демократії.	Обговорення, завдання, презентації, індивідуальні завдання
Тема 6. Громадянське суспільство і демократична участь	Громадянське суспільство і його роль у функціонуванні демократичного правління. Соціальні рухи та громадська активність. Громадська участь у процесах прийняття рішень	Обговорення, завдання, презентації, індивідуальні завдання, тестування
Тема 7. Демократія і медія: виклики інформаційного суспільства.	Свобода слова як основа демократії. Електронна демократія та цифрове голосування. Вплив соціальних мереж та інтернету на політичну участь. Проблеми дезінформації та маніпуляцій у політичному процесі	Обговорення, завдання, презентації, тестування
Тема 8. Проблеми розвитку демократії в контексті сучасних глобалізаційних викликів та шляхи їх вирішення.	Зниження рівня довіри до демократичних інституцій. Популізм як ключовий виклик демократії. Проблеми ефективності представницьких органів влади та публічної політики. Основні шляхи щодо адаптації демократії до сучасних викликів і загроз.	Обговорення, завдання, модульна контрольна робота

ОСНОВНА ЛІТЕРАТУРА

1. Бебик В. М. Менеджмент виборчої кампанії: ресурси, технології, маркетинг: Навч.-метод. посіб. К.: МАУП, 2001. 216 с.
2. Біленчук П. Д., Кравченко В.В., Підмогильний М.В. Місцеве самоврядування. Муніципальне право. Київ, 2000. 187 с.
3. Богашов О. А. Конституційно-правовий статус органів управління виборчим процесом в Україні. Київ: Центр учб. л-ри, 2013. 273 с.
4. Головаха Є. І., Бекешкіна І. Е., Небоженко В. С. Демократизація суспільства і розвиток особистості від тоталітаризму до демократії. К.: Наук. думка, 1992. 267 с.
5. Гьофе Г. Демократія в епоху глобалізації. К. : ППС, 2007. 425 с.
6. Демократія. Антологія / упорядник О. Проценко. К. : Смолоскип, 2005. 1104 с.
7. Історія політичної думки : підручник / за заг.ред. Хоми Н.М. [І.В. Алексеєнко, Т.В. Андрущенко, О.В. Бабкіна, та ін.]. – Львів: Новий Львів-2000, 2016 р. 1000 с. .
9. Колодій А. М., Олійник А. Ю. Державне будівництво і місцеве самоврядування: Навч. посіб. К.: Юрінком Інтер, 2001. 304 с
10. Основи демократії: посібник / Бессонова М., Бірюков О., Бондарчук С. та ін.; за заг. ред. А. Колодій; АПН України та ін. Київ: Ай Бі, 2002. 679 с.
11. Основи демократії : підручник для студентів вищих навчальних закладів / за заг. ред. А. Ф. Колодій. Третє видання, оновлене і доповнене. Львів : Астролябія, 2009. 832 с.
12. Парламентаризм та парламентська діяльність: словник-довідник / за заг. ред. В. А. Гошовської. Київ: НАДУ, 2010. 352 с.
13. Політологічний енциклопедичний словник / упор. В. П. Горбатенко; за ред. Ю. С. Шемшученка, В. Д. Бабкіна, В. П. Горбатенка. 2-ге вид., допов. і перероб. Київ: Генеза, 2004. 736 с.
14. Представницька влада у державотворчому процесі України: монографія / за ред. В. А. Гошовської. Київ: НАДУ, 2018. 384 с.
15. Шипілов Л. М. Народовладдя як основа демократичної держави. Харків: ФІНН, 2009. 216 с

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. <http://lib.onu.edu.ua> – Наукова бібліотека Одеського національного університету
2. <http://www.nbuv.gov.ua/portal> – Наукова періодика України. Сторінка відкритого доступу Національної бібліотеки України ім. В Вернадського
3. <http://www.viche.info> – Сайт журналу «Віче»
4. <http://www.ipiend.gov.ua> – Сайт Інституту політичних і етнонаціональних досліджень ім. І. Ф. Кураса НАН України.
5. <http://www.ucipr.kiev.ua> – Сайт Українського незалежного центру політичних досліджень.
6. <http://www.eprints.library.odeku.edu.ua> – Репозитарій ОДЕКУ
7. <http://www.dibu.kiev.ua/> – Національна історична бібліотека України
8. <http://www.nplu.org/> – Національна парламентська бібліотека України
9. https://public.wsu.edu/~hegglund/courses/389/rushdie_new_empire.htm – Інформаційні ресурси в Інтернеті Офіційні веб-сайти органів державної виконавчої влади, інших органів
10. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/396-20#Text> – Виборчий кодекс України. Офіційний портал Верховної Ради України.
11. <http://www.kmu.gov.ua/> Кабінет Міністрів України. Офіційний веб-портал
12. <http://www.rada.gov.ua/> – Верховна Рада України. Офіційний веб-портал.

ОЦІНЮВАННЯ

Форма підсумкового контролю – залік.

Проведення контролю результатів навчання здобувачів відбувається відповідно до Положення про організацію і проведення контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти Одеського національного університету імені І.І. Мечникова URL : https://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/polozennya/poloz-org-kontrol_2022.pdf

ПОЛІТИКА КУРСУ

Політика щодо дедлайнів та перескладання: Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (-10%). Перескладання відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин.

Політика щодо академічної доброчесності: регламентується Кодексом академічної доброчесності учасників освітнього процесу Одеського національного університету імені І.І. Мечникова, Положенням про запобігання та виявлення академічного плагіату у освітній та науково-дослідній роботі учасників освітнього процесу та науковців Одеського національного університету імені І.І. Мечникова (<http://onu.edu.ua/uk/geninfo/official-documents>).

Політика щодо відвідування: Відвідування занять є обов'язковим. В окремих випадках навчання може відбуватись он-лайн з використанням дистанційних технологій. Порядок та умови такого навчання регламентуються Положенням про організацію освітнього процесу в ОНУ (<http://onu.edu.ua/uk/geninfo/official-documents>). У випадку відсутності здобувача на лекції або семінарському занятті він зобов'язаний відпрацювати пропущене заняття через опитування в поза аудиторний час (час консультацій викладача). Невідпрацьовані заняття вважаються незданими і за них не нараховується оцінка в балах. У підсумку, оцінені за 100-бальною системою, знання здобувача відображаються у заліково-екзаменаційній відомості та заліковій книжці.